

Деловодни број: 1-0012/ЈН/18
Датум: 01.02.2018

На основу чл. 63. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“ бр. 68/2015),
POTISKI VODOVODI-TISZA MENTI VIZMUVEK DOO HORGOS, као наручилац даје

ПОЈАШЊЕЊЕ

конкурсне документације у поступку јавне набавке мале вредности
бр. 16/2018, Услуге осигурања

1. Питање потенцијалног понуђача:

У складу са одредбама става 2. и става 3. Члана 63 Закона о јавним набавкама молимо Вас за појашњење конкурсне документације у поступку јавне набавке услуге осигурања по ЈНМВ 16/2018 - Услуге осигурања и то у следећем делу:

- Додатни услови за учешће

1) Услови за учешће у поступку јавне набавке из чл. 75. и 76. ЗЈН - додатни услови за учешће

Наручилац је у делу конкурсне документације "Услови за учешће у поступку јавне набавке из чл. 75. и 76. ЗЈН - додатни услови за учешће" у погледу испуњености финансијског и пословног капацитета као додатне услове за учешће у поступку јавне набавке одредио следеће:

- Да понуђач на дан 31.12.2016. године располаже разликом расположиве и захтеване маргине солвентности за неживотна осигурања/реосигурања од најмање 2.000.000.000,00 РСД

- да понуђач треба да има важећи сертификат о услаглашености система квалитета са захтевима стандарда ISO 27001:2013

- да понуђач има ажурност у решавању штета у 2016. години од најмање 95%.

Истичемо да су овако одређени услови за учешће у поступку јавне набавке дискриминишући и нису у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Чланом 76. став 2. Закона о јавним набавкама дефинисано је да наручилац у конкурсној документацији одређује услове за учешће у поступку јавне набавке у погледу финансијског, пословног, техничког и кадровског капацитета увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке, док је ставом 6. истог члана предвиђено да наручилац одређује услове тако да исти не дискриминишу понуђача и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Смисао ових одредби јесте да се наручиоцу омогући дефинисање услова чија испуњеност подразумева да наручилац може приликом избора понуде изабрати понуду оног понуђача који сходно својим капацитетима може успешно да реализује уговор који је предмет набавке. Али то никако не значи да је могућност дефинисања додатних услова од стране наручиоца неограничена те да одређивањем додатних услова наручилац може дискриминисати одређене понуђаче иако је неспорно да они могу да успешно реализују услугу осигурања која је предмет јавне набавке а што је у конкретном случају Наручилац учинио злоупотребивши институт додатних услова.

Наиме, истичемо да одређени услов "да је понуђач на дан 31.12.2016. године располагао разликом између распложиве и захтеване маргине солвентности за неживотно осигурање/реосигурање у износу од најмање 2.000.000.000,00 динара" није у логичкој вези са конкретном јавном набавком односно захтевана разлика у износу од најмање 2.000.000.000,00 динара није гаранција да ће у конкретној јавној набавци понуђач квалитетно извршити услугу осигурања која је предмет јавне набавке.

Такође, истичемо да је одређени услов "да је понуђач на дан 31.12.2016. године располагао разликом између распложиве и захтеване маргине солвентности за неживотно осигурање/реосигурање у износу од најмање 2.000.000.000,00 динара" дискриминишући, односно исти није дефинисан на нивоу који би омогућио селекцију

оних понуђача који поседују капацитете неопходне за реализацију конкретне јавне набавке.

Дакле, Наручилац онемогућује учешће у предметном поступку јавне набавке свим осигуравачима чија апсолутна разлика између расположиве и захтеване маргине износи мање од 2.000.000.000,00 динара иако несумњиво исти могу да квалитетно реализују уговор о осигурању који је предмет ове јавне набавке.

Очигледно је да Наручилац приликом дефинисања додатних услова није извршио све потребне провере и анализе те је елиминисао из учешћа у предметном поступку осигуравача који је х на тржишту осигурања у Републици Србији, иако несумњиво можемо да пружимо квалитетну услугу осигурања која је предмет јавне набавке.

Везано за додатни услов "да понуђач треба да има важећи сертификат ISO 27001:2013 (заштита и безбедност информација)", истичемо да захтевани стандард који се односи на систем управљања Информационе технологије - Технике безбедности - Системи менаџмента безбедношћу информација није у логичкој вези са јавном предметном набавком која за предмет има услугу осигурања.

Наиме, према одредбама члана 15. Закона о јавним набавкама, наручилац у конкурсној документацији може захтевати поверљивост података које понуђачима ставља на располагање, те овако дефинисан услов којим се захтева да понуђачи имају имплементиран ISO 27001 је апсолутно неоправдан и има за циљ искључиво ограничавање конкуренције.

Посебно истичемо да је Народна банка Србије донела Одлуку о минималним стандардима управљања информационим системом финансијске институције ("Сл. гласник РС" бр. 23/2013 и 113/2013) којим су утврђени минимални стандарди и услови стабилног и сигурног пословања који се односи на управљање информационим системима у друштвима за осигурање, те да друштва за осигурање у погледу ове области која је регулисана самом Одлуком НБС-а нису у обавези да поседују захтевани стандард ISO 27001 а који је Наручилац одредио као елиминаторан услов за учешће у предметном поступку јавне набавке.

У погледу додатног услова "ажурност у решавању штета у 2016. години од најмање 95%" истичемо да није у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Даље, Наручилац је као додатни услов одредио да понуђач има ажураност у решавању штета у 2016. години од најмање 95% која ће се израчунати према следећој формули:
$$\% \text{ ажурности} = \frac{\text{број решених штета у 2016} + \text{број сторнираних и одбијених штета у 2016}}{\text{број резервисаних штета на крају 2015} + \text{број пријављених штета у 2016}} \times 100$$

Доказ: Извештај - број штета по друштвима за осигурање у 2016. години са web сајта Народне банке Србије (www.nbs.rs) - Надзор осигурања - Пословање друштава за осигурање - годишњи извештаји.

Истичемо да је овако одређени услов "Ажураност у решавању штета у 2016. години од најмање 95%" са оваквом методологијом обрачуна дискриминишући и није у логичкој вези са предметом јавне набавке и то из следећег разлога:

- формула за обрачун процента ажурности неоправдано садржи целокупан број штета по свим врстама осигурања и неживотних и животних осигурања (која нису предмет јавне набавке).

Имајући у виду да је предмет јавне набавке услуга неживотног осигурања, истичемо да Наручилац неоправдано посматра све штете укључујући решене, одбијене и сторниране, резервисане и пријављене по основу животног осигурања које није предмет ове јавне набавке.

Дакле предмет јавне набавке је осигурање имовине, одговорности и запослених и то: осигурање од пожара и неких других опасности, осигурање од лома машина и неких других опасности, осигурање од провалне крађе и разбојништва, комбиновано осигурање електронских рачунара, осигурање стакла од лома, осигурање опште одговорности из делатности, осигурање објеката у изградњи, колективно осигурање запослених од последица несрећног случаја, теже болести и хируршке интервенције и обавезно осигурање моторних возила а што према одредбама члана 9. став 1. тачка 1.

Закона о осигурању (Службени гласник РС бр. 139/2014) спада у врсте неживотних осигурања.

То може довести до ситуације да осигуравачи који имају проценат ажурности већи од 95% по основу неживотних осигурања не могу да узму учешће у предметном поступку јавне набавке само из разлога што имају лошији проценат ажурности по основу животних осигурања који се негативно одражава на укупан проценат ажурности иако услуга животног осигурања није предмет ове јавне набавке.

Поставља се питање шта је руководило Наручиоца приликом одређивања доњег лимита од 95% ажурности у решавању штета којим је онемогућио учешће у поступку Подносиоцу захтева х осигуравачу на тржишту осигурања у Републици Србији... при томе не водећи рачуна о предмету јавне набавке, врсти осигурања и вредности јавне набавке.

На крају поставља се питање која је логика и економски интерес Наручиоца да понуду осигуравача који има ажурност у решавању штета нпр. 94% одбије само из разлога што му је ажурност у решавању штета мања само за 1% од захтеваних 95%?

Оваквим дискриминишућим постављеним условима који нису у логичкој вези са предметном јавном набавком Наручилац ограничава конкуренцију, јер исти нису дефинисани на начин који би омогућио селекцију оних понуђача који поседују капацитете неопходне за реализацију конкретне јавне набавке.

У конкретном случају Наручилац је овако постављеним додатним условима ограничио конкуренцију међу понуђачима, те је без економске оправданости дискриминишућом конкурсном документацијом одређеном броју понуђача сузио могућност учешћа у предметној јавној набавци.

Позивамо наручиоца да још једном размотри садржину конкурсне документације и исправи наведене недостатке јер овакво поступање Наручиоца онемогућава понуђаче да сачине прихватљиву понуду. У супротном бићемо принуђени да у складу са одредбама члана 149. Закона о јавним набавкама поднесемо Захтев за заштиту права понуђача.

Одговор:

Поводом „Захтева за додатним информација или појашњењима конкурсне документације”, потенцијални понуђач захтева појашњење конкурсне документације у поступку јавне набавке услуге осигурања по ЈНМВ бр. 16/2018 – Услуге осигурања, и то у делу:

„- *Додатни услови за учешће*

1) *Услови за учешће у поступку јавне набавке из чл. 75. и 76. ЗЈН – додатни услови за учешће,*

и наводи:

„*Наручилац је у делу конкурсне документације "Услови за учешће у поступку јавне набавке из чл. 75. и 76. ЗЈН – додатни услови за учешће" у погледу испуњености финансијског и пословног капацитета као додатне услове за учешће у поступку јавне набавке одредио следеће:*

- *Да понуђач на дан 31.12.2016. године располаже разликом расположиве и захтеване маргине солвентности за неживотна осигурања/реосигурања од најмање 2.000.000.000,00 РСД*

- *да понуђач треба да има важећи сертификат о услаглашености система квалитета са захтевима стандарда ISO 27001:2013*

- *да понуђач има ажурност у решавању штета у 2016. години од најмање 95%.*“

те истиче да су овако одређени услови за учешће у поступку јавне набавке дискриминишући и нису у логичкој вези са предметом јавне набавке и позива наручиоца да исправи наведене недостатке у конкурсној документацији јер онако постављени услови као у предметној конкурсној документацији онемогућавају понуђаче да сачине прихватљиву понуду.

Наручилац наводи да се тражени додатни услов не може сматрати дискриминирајућим и неће се извршити измена конкурсне документације, те се неће

уклонити предметни додатни услови и остаће сви додатни тражени услови како је првобитно наручиоц навео у предметној конкурсној документацији јавне набавке по следећем:

- да понуђач на дан 31.12.2016. године располаже разликом расположиве и захтеване маргине солвентности за неживотна осигурања/реосигурања од најмање 2.000.000.000,00 рсд,

- да понуђач треба да има важећи сертификат о услаглашености система квалитета са захтевима стандарда ISO 27001:2013,

- да понуђач има ажурност у решавању штета у 2016. години од најмање 95%,

јер постоји неколико потенцијалних понуђача који могу одговорити траженим условима, а и предметном конкурсном документацијом је омогућено учешће групе понуђача у ком случају **додатне услове могу испунити заједничким капацитетима, те никако није тачна тврдња потенцијалног понуђача да онако постављени услови као у предметној конкурсној документацији „онемогућава понуђаче да сачине прихватљиву понуду“**, чак напротив, постоји велики број комбинација са разним осигуравајућим друштвима који би могли одговорити додатним условима конкурсне документације учешћем у заједничкој понуди као ГРУПА ПОНУЂАЧА, што је наручиоц предвидео као једну од могућности услова учешћа (Поглавље III – поднаслов 1., тачка 1.1. , трећи став предметне конкурсне документације.)

Прегледом расположивих података на званичном порталу НБС се може видети, а у шта се наручилац уверио, да ове услове испуњава неколико осигуравајућих друштава, а много више њих када би се организовали као ГРУПА ПОНУЂАЧА где се испуњење критеријума додатних услова посматра збирно за све учеснике у заједничкој понуди, те је на тај начин у потпуности омогућио конкуренцију сходно члану 10. Закона о јавним набавкама.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:

Наручилац је наведене додатне услове за учешће у поступку јавне набавке поставио у складу са одредбама Закона о јавним набавкама (у даљем тексту: Закона), посебно имајући у виду члан 76. став 2. као и начело Закона.

Додатни услов – разлика расположиве и захтеване маргине солвентности за неживотна осигурања/реосигурања од најмање 2.000.000.000,00 рсд као тражени показатељ је одраз способности осигуравача да у случају настанка осигураног случаја изврши своју обавезу благовремено и у реалном износу, а посебно када су у питању штете великих износа и служи за трајно извршење преузетих обавеза осигуравача. Што је већа разлика између расположиве и захтеване маргине солвентности, осигуравајуће друштво је финансијски стабилније и солвентније што је гарант да ће бити у стању да изврши све своје преузете обавезе у конкретној јавној набавци, те је исти у логичкој вези са предметом јавне набавке и не дескриминише потенцијалне понуђаче.

У прилогу овом ставу наручилац истиче да и у Извештају НБС о сектору осигурања у Србији за треће тромесечје 2017. године, који је јавно доступан на интернет страници НБС, стоји под насловом Адекватност капитала да: „Солвентност друштва за осигурање зависи од довољности техничких резерви за преузете обавезе, као и од испуњености услова који се односе на адекватност капитала, а утврђени су као однос захтеване и расположиве маргине солвентности“ као и да је „На нивоу свих друштава за осигурање у Србији која се претежно баве неживотним осигурањима основни показатељ адекватности капитала (однос расположиве и захтеване маргине солвентности)...“

Понуђачима који самостално не испуњавају задати услов, дата је могућност да наступе у оквиру групе понуђача у заједничкој понуди и тако испуне додатни финансијски услов који се тражи конкурсном документацијом.

Имајући све наведено у виду није тачна тврдња потенцијалног понуђача да наручилац онемогућује учешће у предметном поступку јавне набавке свим осигураваочима чија

апсолутна разлика између расположиве и захтеване маргине износи мање од 2.000.000.000,00 рсд иако несумњиво исти могу да квалитетно реализују уговор о осигурању који је предмет ове јавне набавке, већ управо супротно: омогућује им да учествују на конкурс у оквиру групе понуђача где заједнички треба да задовоље додатни услов: да је разлика расположиве и захтеване маргине солвентности за неживотна осигурања/реосигурања најмање 2.000.000.000,00 рсд.

Наручилац се определио за Додатни услов - да понуђач треба да има важећи сертификат о усклађености система квалитета са захтевима стандарда ISO 27001:2013, између осталог и из разлога да поседовањем сертификата ISO 27001:2013 потенцијални понуђач уверава да ће према информацијама поступати одговорно и да ће исте користити професионално и сигурно, одавајући утисак поверљивог партнера, што гарантује да ће поступати у складу са опште прихваћеним нормама пословања, у складу са инструкцијама одговорних лица наручиоца, као и да ће у потпуности поштовати и чувати интегритет и углед наручиоца.

Нарочито је оправдан захтевање сертификата ISO 27001:2013 и вези осигурања објекта у изградњи, где ће се рачунање и плаћање премије осигурања вршити на основу стварно реализованих уговора о радовима – изградњи цевовода и стварно ситуираним трошковима према инвеститору у току године. У том случају осигуравачу се достављају уговори о извођењу радова између инвеститора и наручиоца са свим подацима уговорних страна, као и са свим уговореним условима и износима. Такође, осигуравачу се достављају и ситуације – фактуре за обављен посао, са стварним износима за плаћање према инвеститору, условима и подацима за плаћање.

Горе наведена процедура подразумева да су сва документа која би осигуравајуће друштво имало могућност да види и упозна након склапања уговара са наручиоцем у вези осигурања по неколико основа, а који су предмет осигурања, представљају пословну тајну и документ који се мора чувати од увида од било које конкурентне фирме, пошто се ради о уговорима и фактурама уговарача осигурања (сада наручиоца) са својим инвеститорима.

Наручиоцу је то најважнији елемент у пословању из делатности изградње објекта јер у том случају, наручилац учествује на конкурсима јавних набавки за обезбеђење послова као понуђач, а конкурентни понуђачи никако не би смели доћи до информација о јединичним ценама по којима послује наручиоц са одређеним инвеститором јер би у том случају наручиоц био у неједнаком положају са другим понуђачима који су му конкуренти на свакој јавној набавци радова.

Пошто предметна јавна набавка захтева да се потенцијалном понуђачу дају детаљне и вредносне информације о имовини и запосленима предузећа, сматрамо да је захтевање сертификата ISO 27001:2013 потпуности у логичкој вези са предметном јавном набавком.

И овде наручиоц истиче да ни један потенцијални понуђач није дискриминисан јер овако дефинисан услов којим се захтева да понуђач има имплементиран ISO 27001 није апсолутно неоправдан и нема за циљ искључиво ограничавање конкуренције (како тврди потенцијални понуђач), пошто је довољно да само један понуђач из евентуалне групе понуђача поседује управо овај тражени сертификат и на основу њега може конкурисати више осигуравајућих друштава у заједничкој понуди.

Наручилац се определио за Додатни услов – да понуђач има ажурност у решавању штета у 2016. години од најмање 95%, између осталог из разлога што је напомена Народне банке Србије да је основни критеријум за процену доброг друштва за осигурање управо „ажурност у решавању штета“. За наручиоца је од пресудног значаја да уговор закључи са понуђачем или групом понуђача који има одговарајућу ефикасност у решавању штета.

Поред наведеног битан разлог је и основна делатност наручиоца јер ради на пословима водоснабдевања што је веома битна делатност јер 24 часа дневно снабдева 25.000 грађана најважнијом животном намирницом – водом за пиће, као и

одвођењем отпадних вода и при томе користи разну вредну опрему (за електро и аутоматско управљање целим системом водоснабдевања и др.) која је преко потребна у исправном стању. Ово је посебно важно код осигурања имовине која подразумева грађевинске објекте, између осталог и изворишта питке воде заједно са скупом опремом у њима, као и пречистаче отпадних вода са опремом чији застој у раду (у случају неажурности исплате евентуалних штета) би могао изазвати штетан утицај на људско здравље и живот или на животну средину.

Наручилац својим деловањем при вршењу свих својих радних задатака, својим средствима рада багери, радне машине, камиони и друга средства у саобраћају и на градилиштима може да изазове разне штете при вршењу делатности, па је посебно битно да осигуравајуће друштво са којим склопи уговор буде ажурно у реализацији пријављених штета према лицима и објектима којима је штета нанета, као и да има финансијску способност исказану кроз разлику расположиве и захтеване маргина солвентности како се према привредном друштву као одговорном наручиоцу не би предузимали судски поступци због неажурне исплате начињене штете.

Између осталих полиса, предмет осигурања су и лица, укупно 79 запослених, од којих је 19 административних радника, а свих осталих 60 запослених су ангажовани на радним местима са повећаним ризиком како је дефинисано Законом о безбедности и здрављу на раду и Актом о процени ризика на радном месту и радној околини ДОО Потиски водоводи Хоргош, која су управо радна места на којима и поред примењених мера у складу са наведеним законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље на раду.

Наручилац услед свега наведеног сматра да је апсолутно оправдан разлог за додатним условом „ажурност у решавању штета“ осигуравајућег друштва на нивоу минимално 95% и то свих оних штета којима се једно осигуравајуће друштво бави и наручилац даље сматра да није у праву потенцијални понуђач када каже да наручилац неоправдано посматра све штете укључујући решене, одбијене и сторниране, резеврисане и пријављене по основу животног осигурања које није предмет ове јавне набавке и да формула за обрачун процента ажурности неоправдано садржи целокупан број штета по свим врстама осигурања и неживотних и животних осигурања (која нису предмет јавне набавке), јер већа ажурност свих поднетих захтева за надокнаду штете управо јесте показатељ ефикасности целог пословања осигуравајућег друштва, као и однос осигуравајућег друштва према осигуравачу који плаћа полису осигурања. Посебно у овом случају, када наручилац има расписану предметну јавну набавку за полисе осигурања по неколико различитих основа и мора обезбедити закључење уговора са осигуравајућим друштвом или групом понуђача које ће ажурно реаговати у поступку решавања одштетних захтева и имати финансијску снагу да исплати пријављене штете.

Наручилац је предвидео могућност подношења понуде са подизвођачем или као заједничка понуда групе понуђача, што према Закону о јавним набавкама (чл. 81, ст. 2.) даје могућност потенцијалним понуђачима да предметни додатни услов испуне заједно.

С обзиром на све наведено, а посебно имајући у виду дефинисане потребе, Наручилац сматра да примедбе потенцијалног понуђача на постављене додатне услове, нису оправдане и да исти не дискриминише потенцијалне понуђаче и не онемогућава понуђаче да сачине прихватљиву понуду, напротив омогућава неколико осигуравајућих друштава да у потпуности задовоље три спорна додатна услова предметне конкурсне документације о јавној набавци – самостално и омогућава да остала осигуравајућа друштва подједнако одговоре додатним условима у заједничкој понуди – као група понуђача, те да је конкурсна документација сачињена у свему у складу са Законом о јавним набавкама.

2. Питање потенцијалног понуђача:

За свих 8 радних машина (Техничка спецификација возила 4. Радне машине; страна 9/42 КД) су нам потребни тарифни број и подброј како би могли правилно да их тарифирамо. Уколико нисте у стању да нам их доставите можете да нам доставите и фотокопије важећих полиса аутоодговорности. У случају да Вам је и то проблем молимо Вас да за свих 8 радних машина дате детаљан опис њихове намене (како би Вам посао био олакшан шаљем Вам у прилогу и минималну тарифу премија УОС за премијску групу 10 – радна возила из које се види како би опис требао да изгледа). Без овог податка је немогуће правилно тарифирати премије за аутоодговорност за радне машине а понуде ће бити неупоредиве.

Одговор:

У следећој табели су наведене радне машине са детаљним описом њихове намене, ради правилног тарифирања премије за аутоодговорност за радне машине:

НАЗИВ И МАРКА РАДНЕ МАШИНЕ	НАМЕНА РАДНЕ МАШИНЕ
New Holland W110 В – утоваривач	радна машина за манипулацију расутих материјалом (земља, песак, шљунак), утовар у камионе и затрпавање ровова
FIAT-Kobelco FB200.2 – комбинована машина	мања радна машина за вршење ископа и затрпавање рова, као и за утовар расутог материјала у камионе
FIAT-Kobelco FB200.2 – комбинована машина	мања радна машина за вршење ископа и затрпавање рова, као и за утовар расутог материјала у камионе
FIAT-Hitachi EX135W – точкаш багер	радна машина за вршење ископа и затрпавање рова, као и за манипулацију мањим бетонским елементима
New Holland МН4.6 – точкаш багер	радна машина за вршење ископа и затрпавање рова, као и за манипулацију мањим бетонским елементима
Fiori DB180 – самоходни миксер бетона	мања радна машина за мешање и краћи превоз бетона, запремине 1,5 м ³
New Holland LB115.В – комбинована машина	мања радна машина за вршење ископа и затрпавање рова, као и за утовар расутог материјала у камионе
New Holland В115 – комбинована машина	мања радна машина за вршење ископа и затрпавање рова, као и за утовар расутог материјала у камионе

3. Питање потенцијалног понуђача:

Дали је код осигурања објеката у изградњи (VII, страна 6/42 КД) предвиђено учешће осигураника у штети?

Одговор:

Наручилац није предвидео учешће осигураника у штети код осигурања објеката у изградњи.